

Sygn. VPa 193/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2013 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Beata Łapińska

Sędziowie: SSO Mariola Mastalerz, SSR del. Urszula Sipińska-Sęk (spr.)

Protokolant: sekr.sądowy Anna Fijołek

po rozpoznaniu w dniu 4 czerwca 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa T. S.

przeciwko Zespołowi Szkół (...) w P..

o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia umowy o pracę

na skutek apelacji powoda T. S.

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 6 września 2012r.

sygn. IV P 164/12

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że przywraca powoda T. S. do pracy w pozwanym Zespole Szkół (...) w P.. na dotychczasowych warunkach pracy i płacy;*
- 2. oddala wnioski powoda T. S. o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.*

Sygn. akt V Pa 193/12

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 1 czerwca 2012 roku powód T. S. wniósł o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia umowy o pracę dokonanego przez pozwanego Zespół Szkół (...) w P..

W odpowiedzi na pozew z dnia 16 czerwca 2012 roku pozwana Szkoła nie uznała powództwa i wniosła o jego oddalenie. Podniosła, iż dokonane rozwiązanie stosunku pracy było prawidłowe i zasadne, a nadto roszczenie powoda jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i społeczno - gospodarczym przeznaczeniem prawa.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 6 września 2012 roku wydanym w sprawie IVP 164/12 Sąd Rejonowy w P.. IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił powództwo.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

Powód T. S. zatrudniony był w pozwanym Zespole Szkół jako nauczyciel kontraktowy na czas nieokreślony.

Powód T. S. miał stawić się do pracy w pozwanym Zespole Szkół (...) w P. w dniu 5 stycznia 2009 roku.

Powód nie stawił się do pracy z powodu choroby. Niezdolność do pracy trwała do dnia 3 lipca 2009 roku.

Powodowi udzielono urlopu dla poratowania zdrowia w okresie od dnia 1 września 2009 roku do dnia 31 sierpnia 2010 roku.

W dniu 16 sierpnia 2010 roku pozwany sporządził skierowanie na badania profilaktyczne dla powoda. Powód skierowania nie odebrał.

Pismem z dnia 16 sierpnia 2010 roku wystąpił do pozwanego Zespołu Szkół o udzielenie urlopu bezpłatnego na okres od 1 września 2010 roku do 31 sierpnia 2011 roku z uwagi na przedłużającą się osobistą rekonwalescencję.

Pozwany Zespół Szkół uwzględniając wniosek powoda udzielił T. S.' urlopu bezpłatnego na okres od dnia 1 września 2010 roku do dnia 31 sierpnia 2011 roku.

W dniu 16 sierpnia 2011 roku powodowi udzielono kolejnego urlopu dla poratowania zdrowia na okres od dnia 1 września 2011 roku do dnia 31 sierpnia 2012 roku.

Pismem z dnia 18 maja 2012 roku pozwany Zespół Szkół złożył powodowi oświadczenie o rozwiązaniu stosunku pracy bez wypowiedzenia z powodu choroby trwającej dłużej niż dwa lata.

W ocenie Sądu Rejonowego jedyną sporną kwestią były przyczyny wystąpienia przez powoda o urlop bezpłatny. Jak ustalił Sąd I instancji powód w toku niniejszego postępowania podniósł, iż wystąpił o urlop bezpłatny bowiem było to konieczne dla zapewnienia pomocy chorym rodzicom. Twierdzenie powoda w ocenie Sądu Rejonowego pozostaje w sprzeczności z zapisem sporządzonym przez niego we wniosku o urlop bezpłatny, gdzie jako przyczynę uzasadniającą wniosek jest wskazana konieczność osobistej rekonwalescencji. Powyższy zapis we wniosku powoda koreluje z faktem, iż wniosek o urlop bezpłatny został złożony jeszcze w trakcie urlopu dla poratowania zdrowia, a po zakończeniu urlopu bezpłatnego powód korzystał ponownie z urlopu dla poratowania zdrowia. Dlatego też Sąd Rejonowy uznał, iż przyczyną jego złożenia była konieczność powrotu do zdrowia wnioskodawcy.

W oparciu o powyższe Sąd Rejonowy uznał roszczenie powoda za niezasadne.

W niniejszej sprawie powód T. S. wniósł o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia umowy o pracę dokonane przez pozwanego Zespół Szkół (...) w P.. Jako uzasadnienie zgłoszonego roszczenia podniósł, iż pozwany Zespół Szkół dokonał rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia w trakcie urlopu dla poratowania zdrowia, czym pozwany Zespół Szkół nadużył swoich uprawnień, co uzasadnia zgłoszony pozew.

Pozwany Zespół Szkół odnosząc się do zgłoszonego roszczenia podniósł, iż powód od dnia 5 stycznia 2009 roku, kiedy to miał podjąć pracę w istocie nie świadczył pracy do dnia dzisiejszego pozostając niezdolnym do pracy, co uzasadnia zastosowanie art. 27 ust.2 Ustawy Karta Nauczyciela. Nadto pozwany Zespół Szkół podniósł, iż roszczenie powoda jest zarówno sprzeczne z zasadami społecznymi jak i ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem prawa.

Zgodnie z wskazanym wyżej art. 27 ust. 2 Karty Nauczyciela rozwiązanie umowy o pracę zawartej z nauczycielem na czas nieokreślony może nastąpić w każdym czasie i bez wypowiedzenia w razie niezdolności nauczyciela do pracy z powodu choroby trwającej dłużej niż jeden rok, chyba że w szczególnie uzasadnionych wypadkach lekarz leczący stwierdzi możliwość powrotu do pracy w zawodzie nauczyciela. W tym wypadku okres nieobecności w pracy spowodowanej chorobą może być przedłużony do dwóch lat, licząc łącznie okres niezdolności do pracy i urlopu dla poratowania zdrowia.

Bezspornym jest, iż powód w dniu 5 stycznia 2009 roku pozostawał w niezdolności do pracy i niezdolność trwała do dnia 3 lipca 2009 roku. W dniu 1 września 2009 roku powód rozpoczął okres urlopu dla poratowania zdrowia, który trwał do 31 sierpnia 2010 roku. Następnie powód w okresie od 1 września 2010 roku do 31 sierpnia 2011 roku korzystał z urlopu bezpłatnego, a po jego zakończeniu w dniu 1 września 2011 roku rozpoczął ponownie urlop dla poratowania zdrowia.

Sąd Rejonowy wskazał, że dla oceny stanowisk stron konieczne jest ustalenie czy powyższe okresy wypełniają przesłanki art. 27 ust. 2 Karty Nauczyciela.

Sąd I instancji wskazał, że norma ta wymaga niezdolności nauczyciela do pracy z powodu choroby trwającej dłużej niż jeden rok, chyba że w szczególnie uzasadnionych wypadkach lekarz leczący stwierdzi możliwość powrotu do pracy w zawodzie nauczyciela. W tym wypadku okres nieobecności w pracy spowodowanej chorobą może być przedłużony do dwóch lat, licząc łącznie okres niezdolności do pracy i urlopu dla poratowania zdrowia.

W ocenie Sądu Rejonowego dokonując wykładni gramatycznej powyższej normy należy podnieść, iż przesłanki uzasadniające rozwiązanie stosunku pracy nie zostały spełnione bowiem w okresie od 1 września 2010 roku do 31 sierpnia 2011 roku powód nie pozostawał w potwierdzonym zaświadczeniem lekarskim okresie niezdolności do pracy.

Sąd Rejonowy wskazał jednocześnie, że biorąc pod uwagę zasady wykładni celowościowej przedmiotowej normy zauważyć należy, iż w okresie od 5 stycznia 2009 roku do dnia rozwiązania stosunku pracy tj. do dnia 18 maja 2012 roku powód nie świadczył pracy z uwagi na stan zdrowia. W okresie od 3 lipca 2010 roku do 31 sierpnia 2010 roku powód nie posiadał zaświadczenia lekarskiego o niezdolności do pracy, był to jednak okres wakacyjny, kiedy powód nie świadczył pracy, a końcu tego okresu wystąpił o urlop dla poratowania zdrowia, co wskazuje, iż schorzenie będące podstawą niezdolności do pracy do dnia 3 lipca 2010 roku także istniało i uzasadniało prawo do urlopu dla poratowania zdrowia od dnia 1 września 2010 roku. Także zdaniem Sądu Rejonowego okres urlopu bezpłatnego był okresem kiedy powód nie świadczył pracy z uwagi na stan zdrowia. Wnioskując o urlop bezpłatny powód wskazał, iż jest on dla niego konieczny z uwagi na przedłużającą się osobistą rekonwalescencję, a po jego zakończeniu ponownie wystąpił o urlop dla poratowania zdrowia czyli przyczyny stanowiące podstawę przyznania urlopu dla poratowania zdrowia w 2010 roku nie ustały, stan zdrowia uzasadniający przedmiotowa prawo nadal istniał.

Zdaniem Sądu Rejonowego pozwoliło to na uznanie, iż w okresie od dnia 5 stycznia 2009 roku do dnia 18 maja 2012 roku powód w istocie nie świadczył pracy z powodu trwającej ciągle choroby. Okres ten traktowany jako całość przekracza i to znacznie wymogi czasowe niezdolności do pracy wskazane w art. 27 ust. 2 Karty Nauczyciela.

Kontynuując swój wywód Sąd Rejonowy wskazał, że w przypadku uznania, iż zastosowanie mają wyłącznie reguły wykładni gramatycznej, czyli w przypadku stwierdzenia bezprawności rozwiązania przez pozwanego stosunku pracy powoda, w ocenie Sądu, należy podzielić zarzut pozwanego, iż roszczenie powoda jest niezgodne z zasadami współżycia społecznego i społeczno - gospodarczym przeznaczeniem prawa.

Sąd Rejonowy przypomniał, że istotą stosunku pracy jest wzajemność świadczeń. Pracownik pracuje na rzecz pracodawcy za co otrzymuje wynagrodzenie. Tymczasem z ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że powód w rzeczywistości od 5 stycznia 2009 roku (1-4 stycznia to okres przerwy świątecznej) nie świadczył pracy. Powód w tym okresie miał wypełniać obowiązki nauczyciela matematyki czego nie wykonywał. Po okresie niezdolności do pracy z powodu choroby do dnia 3 lipca 2009 roku powód po zakończeniu przerwy wakacyjnej rozpoczął okres korzystania z urlopu dla poratowania zdrowia. Po zakończeniu tegoż urlopu rozpoczął urlop bezpłatny uzasadniony przedłużającą się osobistą rekonwalescencją czyli dalej istniejącymi wg. pracownika problemami zdrowotnymi.

Po zakończeniu urlopu bezpłatnego powód nie podjął pracy bowiem ponownie skorzystał z urlopu dla poratowania zdrowia.

W ocenie Sądu Rejonowego nie może być uznane za zgodne z zasadami współżycia społecznego roszczenie pracownika o przywrócenie do pracy, który w okresie poprzedzającym rozwiązanie stosunku pracy przez okres ponad 4 lat pracy tej nie świadczył.

Zdaniem Sądu Rejonowego roszczenie takie pozostaje w sprzeczności z zasadą ekwiwalentności świadczeń w stosunku pracy oraz celem jakim kierował się pracodawca zatrudniając powoda.

Uznanie roszczenie powoda za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego skutkuje jego bezzasadnością

Dlatego też w ocenie Sądu Rejonowego powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości **apelacją powód** zarzucając mu **naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:**

-treści normy art.27 ust. 2 ustawy Karta Nauczyciela przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie poprzez uznanie, iż do okresów niezdolności do pracy, od długości których uzależniona jest możliwość rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem zatrudnionym na podstawie umowy na czas nieokreślony, wliczony zostaje okres pozostawania na urlopie bezpłatnym (okres bez lekarskiego orzeczenia niezdolności do pracy) jak również okres 04 VII - 31 VIII 2009 r. (okres bez lekarskiego orzeczenia niezdolności do pracy). Ponadto poprzez niewłaściwą metodologię obliczeniową owego okresu, uprawniającego pracodawcę do zwolnienia nauczyciela w trybie art.27 ust. 2 ustawy Karta Nauczyciela, gdzie nie uwzględniona została fundamentalna zasada ciągłości okresów niezdolności do pracy;

- przyjęcie reguł wykładni gramatycznej przed i wbrew wykładni językowej normy art. 27 ust. 2 ustawy Karty Nauczyciela;

-naruszenie art. 41 kodeksu pracy poprzez jego niezastosowanie i nie uwzględnienie, iż wypowiedzenie umowy o pracę nastąpiło w trakcie usprawiedliwionej nieobecności pracownika w pracy;

- naruszenie art. 8 kodeksu pracy poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, iż dopuszczalne jest wypowiedzenie pracownikowi stosunku pracy nawet w sytuacji nadużycia prawa przez pracodawcę.

Ponadto powód wniósł o:zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania za I i II instancję, w wysokości wynikającej z załączonej do apelacji faktury.

W konkluzji apelacji powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi rejonowemu w celu ponownego jej rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Słuszny jest zarzut apelacji, iż Sąd I instancji dokonał błędnej wykładni **i niewłaściwie zastosował art.27 ust. 2 Karty Nauczyciela, czym** naruszył prawo materialne.

Stosownie do treści **art.27 ust. 2 Karty Nauczyciela** rozwiązanie umowy o pracę zawartej z nauczycielem na czas nieokreślony może nastąpić w każdym czasie i bez wypowiedzenia w razie niezdolności nauczyciela do pracy z powodu choroby trwającej dłużej niż jeden rok, chyba że w szczególnie uzasadnionych wypadkach lekarz leczący stwierdzi możliwość powrotu do pracy w zawodzie nauczyciela. W tym wypadku okres nieobecności w pracy spowodowanej

chorobą może być przedłużony do dwóch lat, licząc łącznie okres niezdolności do pracy i urlopu dla poratowania zdrowia.

Bezspornym jest, że powód był niezdolny do pracy z powodu choroby w okresie od 5 stycznia 2009r. do 3 lipca 2009r., a zatem krócej niż rok. Po 3 lipca 2009r. powód nie przebywał więcej na zwolnieniu lekarskim, tylko korzystał z urlopu dla poratowania zdrowia (od dnia 1 września 2009r. do 31 sierpnia 2010r.), a następnie z rocznego urlopu bezpłatnego (od dnia 1 września 2010 r. do dnia 31 sierpnia 2011r.) i ponownie z rocznego urlopu dla poratowania zdrowia (1 wrzesień 2011r. do 31 sierpnia 2012r.). Urlop dla poratowania zdrowia może być zaliczony do okresu spowodowanego chorobą w myśl art. 27 ustęp 2 ustawy Karta Nauczyciela, ale tylko wówczas gdy okres niezdolności do pracy z powodu choroby trwa dłużej niż rok, a sam urlop dla poratowania zdrowia następuje bezpośrednio po okresie niezdolności do pracy. Dopuszczalnym jest także wliczanie do okresu niezdolności do pracy z powodu choroby przerw obejmujących dni, w których w szkole, zgodnie z odrębnymi przepisami, nie odbywają się zajęcia, ale tylko tych które przypadają w okresie niezdolności do pracy spowodowanej chorobą (art. 27 ust.2 w zw. z art. 23 ustawy Karta Nauczyciela). Nie można zatem do okresu niezdolności do pracy powołać spowodowanego chorobą w okresie od dnia 5 stycznia 2009r. do dnia 3 lipca 2009r. doliczyć przerwy wakacyjnej od 4 lipca do 31 sierpnia 2009r., gdyż po jej zakończeniu, powód nie świadczył pracy na skutek choroby, ale z uwagi na urlop dla poratowania zdrowia. Okresu, w którym nauczyciel korzysta z urlopu dla poratowania zdrowia nie można utożsamiać z okresem niezdolności do pracy z powodu choroby. Urlop dla poratowania zdrowia nie jest świadczeniem o charakterze ubezpieczeniowym, związanym z zaistnieniem prawnie chronionego ryzyka czasowej lub długotrwałej utraty zdolności do pracy wskutek choroby. Nie jest quasi zasiłkiem chorobowym, ani quasi świadczeniem rehabilitacyjnym, ani tym bardziej quasi rentą okresową. Jest świadczeniem pracowniczym, przysługującym w ramach stosunku pracy łączącego pracownika (jakim w myśl art. 2 k.p. jest nauczyciel zatrudniony - stosownie do art. 10 ust. 1 Karty Nauczyciela - na podstawie mianowania lub umowy o pracę) z konkretnym pracodawcą (jakim w świetle art. 3 k.p. jest szkoła jako jednostka organizacyjna zatrudniająca pracowników). Ustawodawca posłużył się przy tym terminem „urlop”, który w prawie pracy oznacza usprawiedliwiony okres zwolnienia pracownika z obowiązku świadczenia pracy o określonym przeznaczeniu. Urlop dla poratowania zdrowia jest zatem odmianą urlopu pracowniczego, najbardziej zbliżoną w swej konstrukcji i celu do urlopu wypoczynkowego, stąd nie można z obydwu tych instytucji korzystać w tym samym czasie (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 1988 r., Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2012r. III PZP 1/12). Tym bardziej nie jest dopuszczalnym uznanie za okres niezdolności do pracy okresu, w którym nauczyciel korzysta z urlopu bezpłatnego, i to bez względu na cel jego udzielenia, jak to uczynił Sąd Rejonowy.

Z ustalonego zatem prawidłowo przez Sąd Rejonowy stanu faktycznego, który jest wystarczający dla potrzeb rozpoznania apelacji, wynika że powód nie był niezdolny do pracy z powodu choroby przez okres dłuższy niż rok, co wyklucza możliwość rozwiązania z nim stosunku pracy w trybie natychmiastowym na podstawie art. 27 ustęp 2 Karty Nauczyciela. Nie zostały bowiem spełnione przesłanki objęte dyspozycją tego przepisu, jak to błędnie przyjął Sąd Rejonowy.

Brak było również podstaw do zastosowania w niniejszej sprawie art. 8 k.p. Przepis ten ma charakter wyjątkowy. Zasady współzycia społecznego służą wyłącznie jako środek kontroli i korekty wykonywania prawa podmiotowego, na co wyraźnie zwraca uwagę brzmienie art. 8 k.p., który wskazuje iż ocena z punktu widzenia wspomnianych zasad odnosi się do sposobu czynienia użytku z prawa podmiotowego. Zasady współzycia społecznego nie mogą być natomiast traktowane jako sposób ukształtowania prawa – powstania, zmiany lub wygaśnięcia prawa przez zastosowanie art. 8 k.c. Tymczasem zastosowanie w niniejszej sprawie art. 8 k.p. oznaczałoby rozwiązanie stosunku pracy łączącego strony, pomimo iż nie została spełniona uprawniająca do tego dyspozycja art. 27 ust 2 Karty Nauczyciela. Na podstawie samych zasad współzycia społecznego nie można nabyć żadnego prawa podmiotowego. Strona pozwana nie może zatem nabyć prawa do rozwiązania z powodem stosunku pracy, powołując się li tylko na nadużywanie przez niego swoich praw podmiotowych. Tym bardziej, iż trudno uznać za nadużycie prawa korzystanie przez powoda z przysługującego mu jako nauczycielowi prawa do urlopu dla poratowania zdrowia oraz urlopu bezpłatnego, skoro odbywało się to za zgodą jego pracodawcy. Pracodawca aprobując takie postępowanie swojego pracownika, nie może teraz powoływać się na nadużycie przez niego swoich praw. Jeśli pracodawca nie akceptował

przedłużającej się nieobecności powoda w pracy, to po zakończeniu przez niego urlopu dla poratowania zdrowia, nim udzielił mu kolejnego urlopu, winien sprawdzić jego przydatność do pracy, przez skierowanie na badania kontrolne.

Brak podstaw prawnych do rozwiązania z powodem umowy o pracę bez wypowiedzenia na podstawie art. 27 ustęp 2 Karty Nauczyciela, skutkuje przywróceniem go do pracy na podstawie art. 56 & 1 k.p. To z kolei czyni bezprzedmiotowym odnośnienie się do zarzutu powoda naruszenia przez pozwanego art. 41 k.p.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 & 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

Sąd Okręgowy oddalił wniosek powoda o zwrot kosztów wynikających z faktury za udzieloną pomoc prawną w postaci sporządzenia pisma przez Spółkę jawną (...). Strona ma prawo żądać jedynie zwrotu kosztów sądowych, w skład których wchodzi opłaty sądowe oraz wydatki wymienione w art. 5 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz.U. Nr 167, poz. 1398) tekst jednolity z dnia 27 kwietnia 2010 r. (Dz.U. Nr 90, poz. 594). W skład kosztów sądowych nie wchodzi koszty prywatnej obsługi prawnej strony. Tylko korzystanie przez stronę z pomocy profesjonalnego pełnomocnika będącego radcą prawnym lub adwokatem, uprawnia do żądania zwrotu kosztów zastępstwa procesowego